

Tack för mig!

TA DITT VACCIN 😊

Den sista tiden har varit med en blandning av känslor som tacksamhet och glädje över att ha fått arbeta som barnhälsovårdsöverläkare i 30 år, men också vemod över att det nu tar slut.

Åren har fått mig att förstå att tidiga hälsofrämjande och förebyggande insatser har stor och ibland avgörande betydelse för allas hälsa och ett gott liv. "Genom små ekonomiska uppoffringar kan vi öka barnens hälsa som livet har så stort behov av" (fritt tolkat barnläkare Moritz Blumenthal, Mjölkdroppen, Bondegatan på söder i Sthlm, 1901).

Jag vill rikta ett varmt tack till alla er som funnits med på resan: arbetskamrater, chefer, vänner - och inte minst till Er alla på BVC för en fantastisk samverkan som jag lärt mig så mycket av.

Tack för all uppvaktning vid min avtackning, den kommer jag aldrig att glömma! 😊

Tack för alla år, all värme och allt stöd.

Jag lämnar över till John och ett starkt team - och önskar centrala barnhälsovården fortsatt framgång och glädje.

Leif Ekholm

Barnhälsovårdsöverläkare i Örebro 1995 – 2025

Innehåll

Tack för mig!	1
Kontaktuppgifter	2
Barnläkarkonsultuppdraget flyttas 1 januari	2
Vaccin mot vattkoppor	2
RS-virus	3
Reviderad riktlinje prolongerad ikterus 4	
Poliovaccination inför resa till riskländer med poliosmitta.....	4
Ordination RSV – profylax, Beyfortus 4	
Asylsökande och andra grupper av nyanlända barn	5
Viva språket – Örebro kommuns utvecklingspris 2025	5
Nytt meddelande från Mediemyndigheten och Folkhälsomyndigheten – skärmanvändning hos små barn	6
BVC-podden från barnhälsovården Region Stockholm.....	6
Beställning av material.....	6
Utbildning levnadsvanor – barn, unga och gravida.....	7
Kommande gruppträffar	7
Introduktionsutbildning till dig som nyanställd eller när du behöver fylla på kunskapsförrådet.....	7

Kontaktuppgifter

John Ryberg, barnhälsovårdsöverläkare, 079-098 91 53

john.ryberg@regionorebrolan.se

Leif Ekholm, barnläkare, 070-677 47 59

leif.ekholm@regionorebrolan.se

Camilla Lyxell, verksamhetsutvecklare barnsjuksköterska, 019-602 73 61

camilla.lyxell@regionorebrolan.se

Johanna Karlhager, verksamhetsutvecklare logoped, 019-602 90 47

johanna.karlhager@regionorebrolan.se

Lena Dahlgren Rutfjäll, verksamhetsutvecklare psykolog, 070-519 75 30

lena.dahlgren-rutfjall@regionorebrolan.se

Hanna Lovanius, administratör, 019-602 72 35

hanna.lovanius@regionorebrolan.se

Besöksadress:

Regionhuset

Vån 6

Klostergatan 23

Epost: barnhalsovarden@regionorebrolan.se

Barnläkarkonsultuppdraget flyttas 1 januari

Hälso- och sjukvårdsledningen har beslutat om en organisationsförändring vilket bland annat berör ansvaret för bemanning med barnläkarkonsulter på alla BVC. Fr o m 1 januari tas detta uppdrag över av VO Barn- och ungdomsmedicin (Barnkliniken). Uppdragets innehåll ska enligt beslutet vara oförändrat, dvs barnläkarkonsultuppdraget i sig ändras inte. Organisationsförändringen innebär att Barn- och ungdomsenheten Nära vård upphör 31 december.

John Ryberg

Barnhälsovårdsöverläkare

Vaccin mot vattkoppor

Vattkoppor och vaccinationsprogram

Vattkoppor (varicella) orsakas av ett herpesvirus (varicella-zostervirus) och är mycket smittsamt med ofta en stor spridning inom familjen. Vanligast är att få vattkoppor i förskoleålder och för de flesta är sjukdomsförloppet tämligen lindrigt, även om allvarlig sjukdom förekommer. Efter att ha varit sjuk i vattkoppor finns virus kvar i kroppens nervceller vilka senare kan återaktiveras och orsaka bältros (herpes zoster).

Det första landet som introducerade program mot vattkoppor var USA (1995). Inom EU erbjuder 14 länder vaccination mot vattkoppor till barn (2024). Finland och Island inledde program år 2017 respektive 2020.

Folkhälsomyndigheten (Fohm) har utrett införande av vaccination mot vattkoppor för barn och vaccination mot vattkoppor uppfyller kriterierna för att ingå i ett allmänt vaccinationsprogram.

Regeringen meddelade att ett förslag finns i budgetpropositionen för 2026 med införande av vaccination mot vattkoppor från 2027. Enligt förslaget ska även barn och ungdomar upp till 18 år erbjudas ikapp-vaccination (catch-up). Fohm ansvarar sedan för föreskrifter och samverkan med regionerna i arbetet med att införa vaccination mot vattkoppor i det allmänna barnprogrammet.

Vaccinets egenskaper

Vaccinet består av ett frystorkat pulver med levande försvagad virusstam mot vattkoppor samt inaktiva substanser.

Efter en dos erhålls ett gott skydd mot både infektion och svår sjukdom. För ett mer varaktigt skydd behövs två doser. Tio år efter två doser är skyddet mot infektion över 95 procent och skyddet mot allvarlig sjukdom är i det närmaste fullständigt.

Vaccin mot vattkoppor finns som monovalent vaccin och som fyrvalent vaccin mot mässling, påssjuka, röda hund och vattkoppor (MPRV). Det är inte klart (2025) vilket eller vilka vaccin som kommer att upphandlas nationellt i det allmänna programmet.

Administration

Vaccinet ges som MPR-vaccinet dvs. företrädesvis som intramuskulär injektion. Injektionen kan också ges subkutan. För injektionstekniker med bilder se [Rikshandboken](#).

Ålder och intervall

Förslaget är att vaccin erbjuds på BVC vid 18 månader och i skolan årskurs 1–2, samtidigt med vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR).

Vattkoppsvaccin kan ges samma dag som, eller med fyra veckors intervall, till andra levande vaccin.

Oralt poliovaccin (levande försvagat), och alla avdödade vaccin kan ges oberoende av tidsintervall till vattkoppsvaccin.

Kontraindikationer

Barn med allvarlig immunbrist.

Biverkningar

Vaccin mot vattkoppor har en god säkerhetsprofil. Biverkningar är huvudsakligen desamma som för dagens vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR). Inga allvarliga reaktioner har rapporterats efter att vaccinerna givits till immunfriska personer.

Det vattkoppsvirus som finns i vaccinet är mindre benäget att återaktivera och orsaka bältros än det latenta virus som finns kvar i kroppen efter en vattkoppsinfektion.

Länkar (Fohm):

[Vaccination mot vattkoppor i det allmänna vaccinationsprogrammet för barn Beslutsunderlag](#)

[Sjukdomsinformation om vattkoppor och bältros](#)

[Vaccination mot vattkoppor](#)

Leif Ekholm

Barnläkare

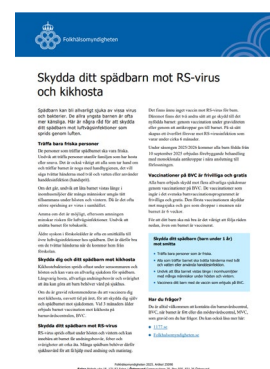
RS-virus

Det är dags att sätta upp affischer i vänt- och mottagningsrum med information för att skydda spädbarn mot RS-virus och kikhosta. Affischerna finns på flera språk och kan även delas ut vid behov.

Läs mer här: [Skydda ditt spädbarn mot RS-virus och kikhosta — Folkhälsomyndigheten](#)

Camilla Lyxell

Verksamhetsutvecklare barnsjuksköterska

Reviderad riktlinje prolongerad ikterus

Svenska Barnläkarföreningens sektion för pediatrik gastroenterologi, hepatologi och nutrition (SPGHN) har reviderat algoritm för *Prolongerad gulsot hos nyfödda*. Med anledning av detta har VO Barn- och ungdomsmedicin reviderat sin riktlinje för Region Örebro län och BHV därför vårt regionala tillägg.

I sak är inget stort förändrat. Texten i RHB är ännu oförändrad, men SPGHN skriver nu "Gulsot vid 2 v ålder" som gräns för när man ska planera för utredning med provtagning. I vårt tidigare regionala tillägg stod "efter 3 veckors ålder" och i RHB står "vid 2-3 veckors ålder".

Iktus hos nyfödda är som bekant vanligt och oftast fysiologiskt orsakat, men det kan också bero på ovanlig, allvarlig sjukdom. Barn med kongenital gallvägsatresi kan vara mycket välmående under de första veckorna. Tillståndet får inte missas varför provtagning med totalt och konjugerat bilirubin inte får fördröjas. SPGHN har valt "2 v ålder" som gräns för när provtagning/utredning ska planeras. BVC kontakter barnmottagning / barnjour precis som tidigare och för välmående barn planerar barnmott in provtagning, vilket kan komma att ske först efter en stundande helg. Med agerande från BVC redan från 2 veckors (14 dagars) innebär det alltså att prov ibland kan komma att tas något tidigare.

För detaljer se uppdaterat [regionalt tillägg](#) (med hänvisning till länkar för detaljer).

John Ryberg

Poliovaccination inför resa till riskländer med poliosmitta

Följande gäller vid vaccination på BVC mot polio inför resa till länder med ökad risk för poliosmitta:

- Före 5 mån: 2 doser enl ordinarie schema, eller med 3 doser enl påskyndat schema
- Före 2 år: ingen extra dos behövs om vaccinerad med ordinarie vaccinationer
- 2 - 4 år: 1 dos Imovax Polio ytterligare skydd
- Från 4 år: tidigarelägg Tetravac förutsatt minst 3 år från 12-mån vaccination med Hexyon
- Vaccination mot polio bör ges 4 veckor före avresa för tillräckligt skydd
- En komplett vaccinationsserie består av 4 fyra doser poliovaccin, varav 2 påfyllnadsdoser
- Föräldrar bör samråda med både BVC och resevaccinmottagning inför utlandsresor

Länder som bedöms som riskländer för poliosmitta

Polioskyddet bör ses över inför resor till länder med poliovirus av vildtyp (WPV1), eller med vaccinderiverade poliostrammar av typ 1 (VDPV1) eller 3 (VDPV3).

Länk till Folkhälsomyndigheten om Polio och vilka länder som bedöms som riskländer:

[Polio – Internationellt hot mot människors hälsa \(maj 2014–\)](#) (länderna uppdateras var 3:e mån WHO)

Leif Ekholm

Ordination RSV – profylax, Beyfortus

Nu kan BHV-sjuksköterska ordinera Beyfortus i MittVaccin enligt generellt direktiv.

I första hand blir det aktuellt för de barn vars vårdnadshavare tackat nej till Beyfortus på förlösningen och sedan ändrar sig. BHV-sjuksköterska kan då ordinera Beyfortus 100mg om barnet väger över 5 kg.

Länkar: [RS profylax nyfödda, generellt direktiv Beyfortus \(nirsevimab\)](#)

[RS-virus profylax \(Beyfortus, Nirsevimab\) – lokal riktlinje Region Örebro](#)

Leif Ekholm

Asylsökande och andra grupper av nyanlända barn

Rutinen för "Asylsökande och andra grupper av nyanlända barn" är uppdaterad. Vid besök på Asyl- och invandrarhälsan (AIH) efterregistreras givna vaccinationer i MittVaccin.

Hälsoundersökningen dokumenteras i Cosmic och en vårdbegäran skickas till BVC för fortsatt barnhälsovård. BHV-sjuksköterska för in givna vaccinationer i Hälsoboken och planerar barnets kommande vaccinationer liksom tidigare rutin. Om ett barn som är i behov av Hälsoundersökning på AIH, först kommer till BVC, skickar BVC ett internmeddelande på valt barn i Cosmic till funktionsbrevlåda hos AIH för att göra dem uppmärksamma (ersätter tidigare pappersremiss).

Länk: [Asylsökande och andra grupper av nyanlända barn – vaccinationsanamnes, bedömning och planering](#)

Camilla Lyxell

Viva språket – Örebro kommuns utvecklingspris 2025

2020 tog BHV-sjuksköterskorna i Vivalla det första initiativet till det som skulle mynna ut i det gemensamma språkutvecklingsprojektet Viva språket i Vivalla. I Viva språket deltar Familjecentralen inklusive BVC och MVC, biblioteket, kommunala förskolor, Råd och stöd samt Region Örebro läns logopedverksamhet.

I november tilldelades Viva språket Örebro kommuns allra första utvecklingspris. För Region Örebro län innebär utmärkelsen ett fint kvitto på betydelsen av långsiktig samverkan för att stärka barns språk- och kommunikationsutveckling – särskilt i områden där behovet är stort. Det täta samarbetet gör det enklare att arbeta gemensamt kring varje barn och familj.

Sedan 2022 har föräldrautbildningen KOMiTID hållits i Vivalla av logopeder som en av flera extra insatser som erbjuds familjer i området. Andra exempel är Pinosagostund för vårdnadshavare och barn som är 18 månader och Viva språket-dag i Vivalla centrum en dag per termin.

Vi är stolta över BVC i Vivalla och det fina arbete ni gör!

Johanna Karlhager

Verksamhetsutvecklare Logoped

Nytt meddelande från Mediemyndigheten och Folkhälsomyndigheten – skärmanvändning hos små barn

I samband med årets uppdaterade rapporter från Mediemyndigheten har samtliga BVC fått ett nationellt utskick med informationsmaterial från Folkhälsomyndigheten i samarbete med Mediemyndigheten. Materialet innehåller rekommendationer och samtalsstöd kring små barns skärmanvändning och finns samlat under *Samtalsbilder om skärmanvändning* på Mediemyndighetens webbplats, för er som vill skriva ut och använda det i verksamheten.

[Samtalsbilder om skärmanvändning - Mediemyndigheten](#)

Lena Dahlgren Rutfjäll
Verksamhetsutvecklare Psykolog

BVC-podden från barnhälsovården Region Stockholm

Lyssna gärna på BVC-podden som ges ut av Barnhälsovården i Stockholm. Det finns många bra avsnitt om olika ämnen och frågor som är aktuella för oss inom Barnhälsovården. För dig som personal och även för vårdnadshavare.

[BVC podden 175: Vaccin/Rotavirus: "Det är ett säkert och effektivt vaccin"](#)

[BVC podden 176: Att få syskon: Jobbigt, jobbigt – och alldeles underbart](#)

Beställning av material

Följande material beställer ni via intranätet [Patientinformation - Hälso- och sjukvården \(orebroll.se\)](#)

- Barn har rätt till en uppväxt utan våld
- Att umgås med barn
- Hälsobok (Gröna boken)
- Sunda solvanor
- Information om enskilda samtal till nyblivna föräldrar

Följande böcker beställer ni via intranätet vid behov [Patientinformation - Läsning för barn \(orebroll.se\)](#).

Ni kommer inte att få stora utskick av dessa böcker framöver.

- Hela fina jag
- Knacka på
- Sagasagor – Fiffiga kroppen och finurliga knoppen

På Barnhälsovårdens sida på vårdgivarwebben hittar ni information om föräldrainformation/material för att skrivas ut eller beställas [Barnhälsovården • Vårdgivare Region Örebro län \(regionorebrolan.se\)](#)

Hanna Lovanius
Administratör

Ví på Centrala barnhälsovårdsenheten
önskar er alla
en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Stort tack för ert värdefulla arbete på BVC under 2025!

Camilla, Leif, John, Johanna, Lena och Hanna

